

Министерство на земеделието и храните

**Оперативен анализ
за основни земеделски култури**

(Бюлетин № 43/2023)

София, 8 ноември 2023 г.

Съдържание

1.	Проведени основни мероприятия в растениевъдството	3
1.1	Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно	3
1.2	Площи и производство на тютюн	3
1.3	Площи и производство на зеленчуци	4
1.4	Площи и производство от трайни насаждения	4
2.	Есенна кампания	5
3.	Външна търговия с основни земеделски култури	5
3.1	Зърнени и маслодайни култури	5
3.2	Плодове и зеленчуци	7
4.	Цени	7
4.1	Зърнени и маслодайни култури	7
4.2	Плодове и зеленчуци	8

Забележки: Материалът включва оперативни данни, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара, в т. ч.: оперативна информация относно проведените основни селскостопански мероприятия по данни от областните дирекции „Земеделие“, Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК), общински служби по земеделие и текуща информация относно товарите с основни зърнени и маслодайни култури, преминали границите на страната чрез основните пристанища.

1. Проведени основни мероприятия в растениевъдството

1.1 Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно

По оперативни данни, към 2 ноември 2023 г. са ожънати 99,9% от площите с маслодаен слънчоглед и 96,2% от тези с царевица за зърно. Получената продукция от двете култури е съответно с 20,9% и 11,2% под отчетената по същото време на 2022 г., основно поради по-ниския среден добив от декар.

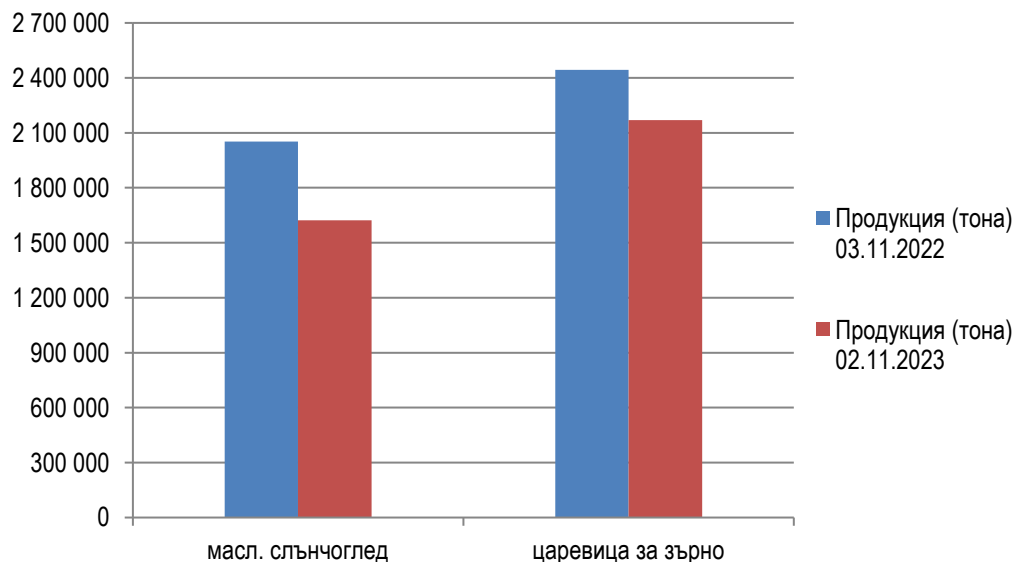
Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към 02.11.2023 г., ха

	Площи за реколтиране, ха		Реколтирани площи (ха)		Продукция (тона)		Среден добив (кг/дка)		Изменение на годишна база, %			
	03.11.2022	02.11.2023	03.11.2022	02.11.2023	03.11.2022	02.11.2023	03.11.2022	02.11.2023	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
масл. слънчоглед	913 618	860 039	912 388	859 648	2 051 714	1 622 735	225	189	-5,9%	-5,8%	-20,9%	-16,0%
царевица за зърно	524 615	534 872	512 636	514 778	2 443 274	2 168 703	477	421	2,0%	0,4%	-11,2%	-11,7%

Източник: Оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХ.

Забележка: Площите за реколтиране за зърно се изчисляват като от засетите площи се извадят пропадналите площи и площите, прибрани като цяло растение за фураж

Продукция от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към 02.11.2023 г. сравнено със същия период на 2022 г.

1.2 Площи и производство на тютюн

В края на кампанията по прибиране на тютюн от реколта `2023 данните сочат увеличение на производството на „Ориенталски“ тютюн с 23,4% на годишна база. От друга страна, при типовете „Вирджиния“ и „Бърлей“ се отчита намаление, респективно с 5,6% и 16,2%.

Площи и производство на тютюн към 02.11.2023 г.

	Площи за реколтиране (ха)		Реколтирани площи (ха)		Продукция (тона)		Среден добив (кг/дка)		Изменение на годишна база, %			
	03.11.2022	02.11.2023	03.11.2022	02.11.2023	03.11.2022	02.11.2023	03.11.2022	02.11.2023	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
Тютюн-Ориенталски	1 861	2 282	1 861	2 282	2 847	3 512	153	154	22,6%	22,6%	23,4%	0,7%
Тютюн-Вирджиния	588	431	588	431	754	712	128	165	-26,7%	-26,7%	-5,6%	28,9%
Тютюн-Бърлей	177	140	177	140	352	295	199	211	-20,9%	-20,9%	-16,2%	6,0%

Източник: Оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХ

1.3 Площи и производство на зеленчуци

По последни оперативни данни продукцията от полски домати бележи ръст от 12,2% спрямо година по-рано, благодарение на повишения добив от единица площ. Засега по-малко са прибраните количества пипер (със 7,9%), зеле (със 17,4%) и картофи (с 26,1%), като се наблюдава намаление както на площите, така и на средните добиви.

Общото производство на оранжерийни домати за периода от началото на 2023 г. досега е с 14,9% повече на годишна база, докато при краставиците е налице леко намаление – с 1,4%.

Площи и производство от зеленчуци, дини и пъпеши към 02.11.2023 г.

	Засадени площи (ха)		Реколтирани площи (ха)		Продукция (тона)		Среден добив (кг/дка)		Изменение на годишна база, %			
	03.11.2022	02.11.2023	03.11.2022	02.11.2023	03.11.2022	02.11.2023	03.11.2022	02.11.2023	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
Картофи	9 082	7 483	8 466	6 679	152 706	112 888	1 804	1 690	-17,6%	-21,1%	-26,1%	-6,3%
Зеле	1 506	1 412	1 114	949	21 715	17 941	1 949	1 891	-6,2%	-14,8%	-17,4%	-3,0%
Пипер на открито	2 296	2 248	2 267	2 243	40 633	37 431	1 792	1 669	-2,1%	-1,1%	-7,9%	-6,9%
Домати на открито	2 251	2 151	2 229	2 147	44 400	49 802	1 992	2 320	-4,4%	-3,7%	12,2%	16,5%
Домати в оранжерии	478	533	473	532	47 954	55 100	10 138	10 357	11,5%	12,5%	14,9%	2,2%
Краставици в оранжерии	461	427	458	422	50 343	49 639	10 992	11 763	-7,4%	-7,9%	-1,4%	7,0%

Източник: Оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХ

* вкл. и корнишони

1.4 Площи и производство от трайни насаждения

При по-малък размер реколтирани площи и като цяло по-ниски средни добиви (с изключение при сливите), на този етап продукцията от сливи, малини, винено и десертно грозде, ябълки, круши и орехи е в границите от 0,7% (сливи) до 30,8% (орехи) под отчетената по същото време на миналата година.

Площи и производство от трайни насаждения към 02.11.2023 г.

	Площи за реколтиране (ха)		Реколтирани площи (ха)		Продукция (тона)		Среден добив (кг/дка)		Изменение на годишна база, %			
	03.11.2022	02.11.2023	03.11.2022	02.11.2023	03.11.2022	02.11.2023	03.11.2022	02.11.2023	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
ябълки	4 366	4 273	4 009	3 679	42 848	36 024	1 069	979	-2,1%	-8,2%	-15,9%	-8,4%
круши	622	558	611	540	3 586	2 829	587	524	-10,3%	-11,6%	-21,1%	-10,7%
сливи	9 080	8 940	9 080	8 933	54 552	54 151	601	606	-1,5%	-1,6%	-0,7%	0,8%
орехи	8 596	8 099	7 802	6 346	7 876	5 451	101	86	-5,8%	-18,7%	-30,8%	-14,9%
малини	1 765	1 752	1 765	1 752	7 179	6 250	407	357	-0,7%	-0,7%	-12,9%	-12,3%
лозя винени	31 492	29 247	31 209	29 029	170 238	148 082	545	510	-7,1%	-7,0%	-13,0%	-6,4%
лозя десертни	2 688	2 695	2 685	2 683	16 275	12 300	606	458	0,3%	-0,1%	-24,4%	-24,4%

Източник: Оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХ

2. Есенна кампания

През последната седмица се наблюдава ускоряване на сеитбата на ечемик за реколта `2024, като към 02.11.2023 г. засетите площи вече са с 0,8% повече в сравнение с аналогичния период на 2022 г. При останалите есенници е налице изоставане на засетите площи с между 17,1% (маслодайна рапица) и 62,9% (ръж).

Засети площи с есенници към 02.11.2023 г. (ха)

Култура	03.11.2022	02.11.2023	Изм., %
пшеница	1 035 552	763 817	-26,2%
ечемик	100 448	101 205	0,8%
маслодайна рапица	110 175	91 328	-17,1%
ръж	5 524	2 051	-62,9%
тритикале	8 792	5 206	-40,8%

Източник: оперативни данни от областните служби „Земеделие“, обработени от МЗХ

3. Външна търговия с основни земеделски култури

3.1 Зърнени и маслодайни култури

Износ на основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни (пшеница, ечемик и рапица)

Независимо от липсата на експорт през последната седмица, общо изнесените количества пшеница и ечемик през „Пристанище Варна“ ЕАД¹ от началото на настоящата пазарна година до 5 ноември 2023 г. бележат значителен ръст на годишна – съответно около три пъти и над двадесет пъти. Все още през пристанището не са преминавали товари с рапица от реколта `2023.

¹ През последните две пазарни години „Пристанище Варна“ ЕАД формира средно 22% от общия експорт на пшеница и ечемик от страната, 33% от този на рапица и 4% от този на слънчоглед.

**Износ на пшеница, ечемик и рапица
от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона**

	01.07.2022 – 05.11.2022	01.07.2023 – 05.11.2023	Изменение на годишна база
пшеница	269 940	901 733	234,0%
ечемик	6 706	141 528	2010,5%
рапица	10 174	-	-

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

На този етап няма данни за износ на пшеница, ечемик и рапица от реколта `2023 през „Пристанище Бургас“ ЕАД, опериращо на терминал Бургас – Изток 1.

Износ на основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година септември – август (царевица и слънчоглед)

Общият експорт на царевица през „Пристанище Варна“ ЕАД от началото на септември 2023 г. досега се запазва на ниво от 45,7 хил. тона. Засега през порта не е осъществен износ на слънчоглед от новата реколта.

**Износ на царевица и слънчоглед
от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона**

	01.09.2022 – 05.11.2022	01.09.2023 – 05.11.2023	Изменение на годишна база
царевица	-	45 666	-
слънчоглед	2 227	-	-

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

До момента не е отчетен експорт на царевица и слънчоглед – реколта `2023 от „Пристанище Бургас“ ЕАД.

Внос

През последната седмица през „Пристанище Варна“ ЕАД са внесени първите количества слънчоглед за пазарната 2023/24 година – 9 046 тона.

От началото на юли 2023 г. до момента не е регистриран импорт на пшеница, ечемик, рапица и царевица през двете наблюдавани пристанища във Варна и Бургас.

Информацията за търговията с основните зърнени и маслодайни култури по данни на Националния статистически институт, включена в Бюлетин № 40/2023, ще бъде актуализирана след публикуване на официални данни за внос и износ за август 2023 г.

3.2 Плодове и зеленчуци

Актуализация на информацията за внос и износ на плодове и зеленчуци, публикувана в Бюлетин № 40/2023, ще бъде направена след предоставяне на данни от Националния статистически институт.

4. Цени

4.1 Зърнени и маслодайни култури

Към 1 ноември 2023 г. средните изкупни цени на пшеница (хлебна и фуражна), ечемик и царевица за страната се задържат на нивата от предходната седмица, а тази на маслодайния слънчоглед се понижава незначително – с 0,1%.

Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури към 01.11.2023 г., лв./тон без ДДС

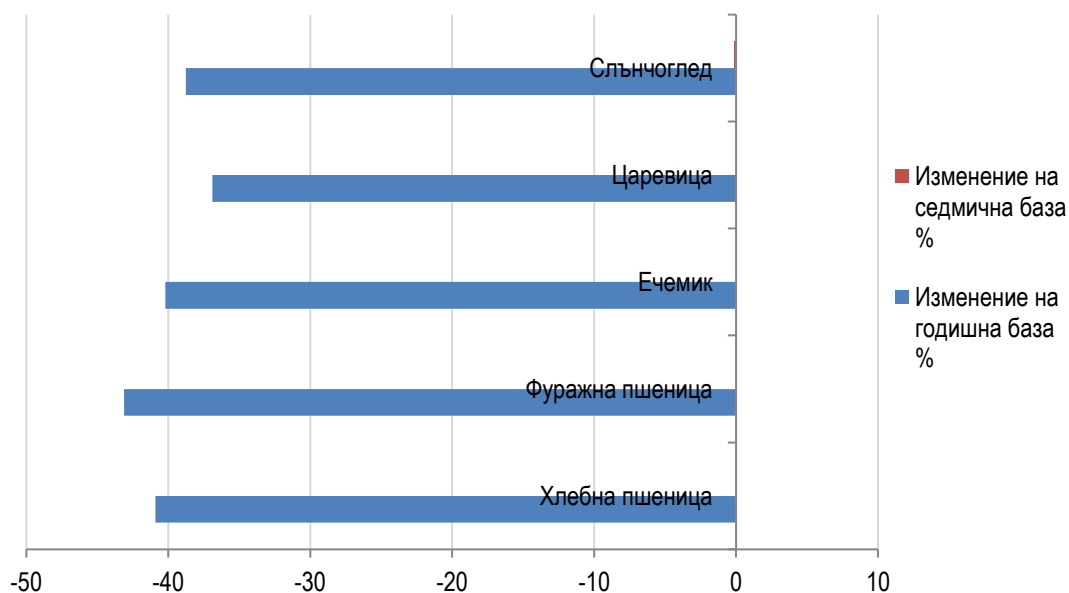
	02.11.2022	25.10.2023	01.11.2023	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
Хлебна пшеница	648	383	383	-40,9	0,0
Фуражна пшеница	631	359	359	-43,1	0,0
Ечемик	572	342	342	-40,2	0,0
Царевица	599	378	378	-36,9	0,0
Слънчоглед	1 099	674	673	-38,8	-0,1
Рапица	*	*	*	-	-

Източник: САПИ ЕООД (средноседмични цени); изчисления на МЗХ

* няма данни

Сравнявайки с аналогичния период на 2022 г., основните зърнени и маслодайни култури са поевтинели в рамките на 36,9% (царевица) - 43,1% (фуражна пшеница).

Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури към 01.11.2023 г.

4.2 Плодове и зеленчуци

Седмичните ценови изменения при предлагането на едро на плодове и зеленчуци на тържищата са разнопосочни. Десертното грозде, оранжерийните краставици, картофите и пиперът (червен и зелен) поскъпват от 1,3% до 14,3% на седмична база. Спадат цените на зелето (с 2,1%), вносните ябълки (с 4,3%) и оранжерийните домати (с 4,4%).

Средни цени на едро на основни плодове и зеленчуци към 03.11.2023 г., лв./кг

	04.11.2022	27.10.2023	03.11.2023	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
картофи	1,12	1,20	1,28	14,3	6,7
домати (оранжерийни)	2,85	3,41	3,26	14,4	-4,4
домати (открити площи)	*	*	*	-	-
домати (внос)	2,87	*	*	-	-
краставици (оранжерийни)	2,54	2,15	2,29	-9,8	6,5
краставици (внос)	*	*	*	-	-
пипер (зелен)	1,65	1,54	1,76	6,7	14,3
пипер (червен)	2,27	2,04	2,22	-2,2	8,8
зеле	0,95	0,96	0,94	-1,1	-2,1
дини	*	*	*	-	-
пъпеши	*	*	*	-	-
праскови	*	*	*	-	-
череша	*	*	*	-	-
ябълки (внос)	*	1,88	1,80	-	-4,3
сливи	*	*	*	-	-
круши	*	*	*	-	-
десертно грозде	2,09	2,24	2,27	8,6	1,3

Източник: ДКСБТ; изчисления на МЗХ

* няма данни

Средните цени на едро на зеления пипер, десертното грозде, картофите и оранжерийните домати са с между 6,7% и 14,4% над нивата отпреди една година. Същевременно, оранжерийните краставици са поевтинели с 9,8%, а зелето и червеният пипер - съответно с 1,1% и 2,2%.

**Изменение на цените на едро на основни плодове и зеленчуци
към 03.11.2023 г.**

